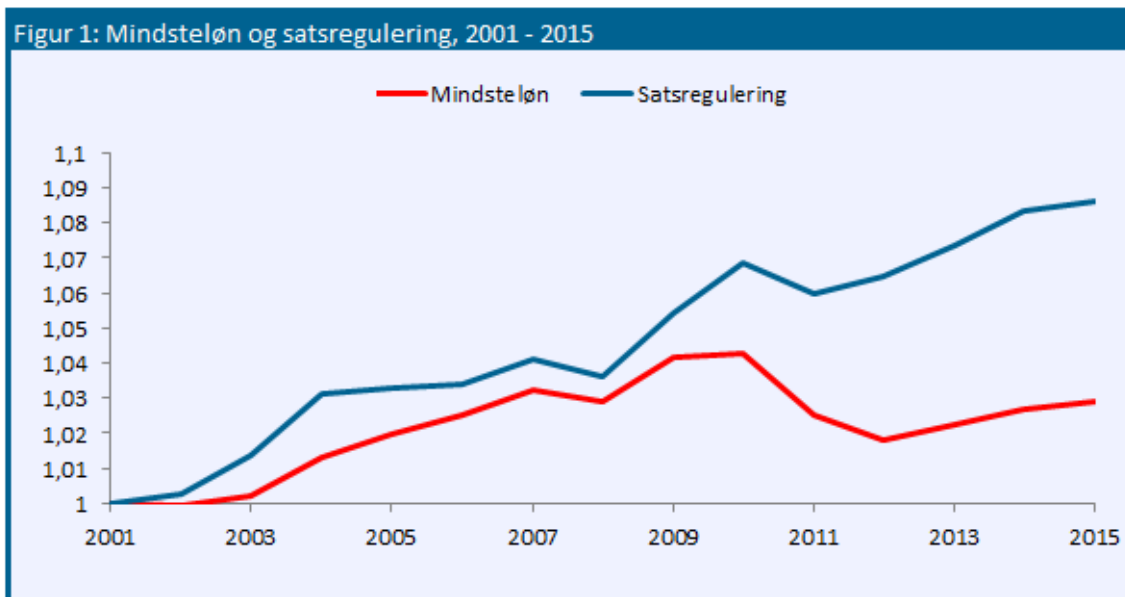

STIGNINGEN I SATSREGULERINGEN HAR VÆRET 5 PROCENTPOINT STØRRE END STIGNINGEN I MINDSTELØNNEN

Dette notat viser, at satsreguleringen af overførsler (herunder dagpenge og kontanthjælp) siden 2001 har været 5 procentpoint større end stigningen i mindstelønnen på DA-området. Det har bidraget til, at svække incitamentet til at tage et lavtlønsjob. For at genoprette forholdet mellem mindstelønnen og dagpenge- og kontanthjælpssatserne, kan man overveje at nedsætte dagpengesatsen generelt og kontanthjælpssatsen for de over 30-årige med f.eks. 5 pct. Hvis dagpengene reduceres med 5 pct., vil det betyde, at den maksimale dagpengesats sættes ned med 880 kr. om måneden (fra 17.658 til 16.775 kr.). Det vil skønsmæssigt øge beskæftigelsen med ca. 7.000 personer ud fra regeringens regneantagelser. Hvis kontanthjælpen for de over 30-årige forsørgere nedsættes med 5 pct., indebærer det, at den månedlige sats sættes ned med ca. 700 kr. (fra 14.203 til 13.493 kr.).

Hvert eneste år opreguleres overførselsindkomster så som dagpenge og kontanthjælp med satsreguleringsprocenten. Denne årlige regulering har isoleret set medført, at overførselsindkomsterne siden 2001 er steget med over 8 pct. i faste priser (dvs. der er korrigeret for pris-inflation). Dette er 5 procentpoint mere end den stigning, der har været i mindstelønnen¹, som kun er steget med ca. 3 pct. i samme periode, jf. figur 1. Ser man på den gennemsnitlige årlige nominelle stigningstakt, er den 2,5 pct. for satsreguleringen og 2,1 pct. for mindstelønnen².

Anm: De benyttede mindstelønninger, vedrører ca. 60 pct. af DA-området, herunder industri og detailhandel.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af DA-statistik samt Finansministeriets opgørelse af satsreguleringen.

Når dagpenge- og kontanthjælpssatsen stiger mere end mindstelønnen, betyder det, at det økonomiske incitament til at vælge lavtlønsjob frem for passiv forsørgelse reduceres. For en

¹ Dette notat omhandler mindstelønnen, som dækker 60% af DA-området

² Det bør bemærkes, at kontanthjælpsreformen har nedsat ydelsen for de under 30-årige, således at stigningen i satserne for de under 30-årige har været mindre end stigningen i satsreguleringen.

person på maksimale dagpenge er gevinsten ved at tage et lavtlønsjob ikke langt fra nul kroner og i nogle situationer negativ³. For kontanthjælpsmodtagere over 30 år med børn er den månedlige gevinst ofte 1.000 kr. eller derunder ved at tage et lavtlønsjob⁴. Det er forholdsvis svage incitamenter til at tage et job, hvilket indebærer, at nogle fravælger lavtlønsjob og forbliver på offentlige forsørgelse. Selv under en lavkonjunktur som den nuværende, er der mange jobåbninger på det fleksible danske arbejdsmarked (der er godt 500.000 jobskifte om året)⁵. De relativt mange jobåbninger ses også ved de mange østeuropæere, der findes på det danske arbejdsmarked. De tager ofte de lavtlønsjob, som nogle danskere på overførselsindkomst ikke ønsker at tage (bl.a. fordi de offentlige ydelser i nogle tilfælde er høje).

For at genoprette forholdet mellem mindstelønnen og dagpenge- og kontanthjælpssatserne kan man overveje at nedsætte dagpengesatsen generelt og kontanthjælpssatsen for de over 30-årige med f.eks. 5 pct. Hvis dagpengene reduceres med 5 pct., vil det betyde, at den maksimale dagpengesats sættes ned med ca. 900 kr. om måneden (fra 17.658 til 16.775 kr.). Det vil skønsmæssigt øge beskæftigelsen med ca. 7.000 personer ud fra regeringens regneantagelser. Hvis kontanthjælpen for de over 30-årige forsørgere nedsættes med 5 pct., indebærer det, at den månedlige sats sættes ned med ca. 700 kr. (fra 14.203 til 13.493 kr.).

For at forbedre incitamenterne yderligere kan man ændre den årlige regulering af overførselssatserne til en prisregulering, således at overførselsindkomsternes købekraft holdes konstant. Da mindstelønnen typisk vokser hurtigere end priserne, vil det betyde, at mindstelønnen vil vokse hurtigere end overførselsindkomsterne, således at incitamentet til at tage et lavtlønsjob løbende forbedres. I tilfælde af, at mindstelønnen vokser langsommere end prisudviklingen, bør satsreguleringen følge mindstelønnen. I denne forbindelse er det værd at bemærke, at Thornings skattereform fra 2012 medfører, at en række overførselsindkomster (herunder dagpenge og kontanthjælp) reguleres mindre i perioden 2016-2023, så væksten kommer tæt på den forventede prisudvikling. Det kan anbefales at skærpe ordningen, så reguleringen af bl.a. dagpenge og kontanthjælp følger prisudviklingen, og at denne mekanisme gøres permanent.

³ CEPOS-notat: "Gevinsten ved at tage lavtlønsjob for dagpengemodtagere", juni 2014

⁴ CEPOS-notat: "Forskelsbeløb for kontanthjælpsmodtagere – beskeden virkning af finanslovsaftalen for 2014", januar 2014

⁵ Finansredegørelse 2014